

گزیده ای از زندگی نامه ی هانری دونان

مردی که بینش و نگرش او منجر به ایجاد **نهضت جهانی صلیب سرخ و هلال احمر** شد. وی از ثروت، به ژنده پوشی رسید، اما تلاش های بشردوستانه اش، اولین جایزه صلح نوبل را برای او به ارمغان آورد.

نام و نام خانوادگی: ژان هانری دونان

متولد: ۸ مه ۱۸۲۸

ژنو، سوئیس

ملیت: سوئیس

تابعیت: سوئیسی، از ۱۸۵۹ فرانسوی

شغل: تاجر، نویسنده

شناخته شده بعنوان: بنیانگذار صلیب سرخ

جوایز: جایزه صلح نوبل (1901)

فوت: هایدن، سوئیس 30 اکتبر ۱۹۱۰ (82 سالگی)

زندگی هنری دونان (۸ مه ۱۸۲۸ – ۳۰ اکتبر ۱۹۱۰) یک مطالعه در تضادها است. او در خانه ای ثروتمند به دنیا آمد اما در یک آسایشگاه درگذشت. در میانسالی، او شهرت بزرگ را با ابهام کامل، و موفقیت در تجارت را با ورشکستگی کنار هم گذاشت. در دوران پیری عملاً از جامعه ی ژنو که زمانی زینت آن بود، تبعید شد و در اتاقی خلوت در یک بیمارستان دور افتاده درگذشت و وصیتی تلخ از خود به جای گذاشت. انسان دوستی پرشور او در زندگی او ثابت بود و صلیب سرخ یادگار زنده اوست.

تولد، جوانی و تحصیل

هانری دونان در سال ۱۸۵۵

هانری دونان، که در ۸ مه ۱۸۲۸ به عنوان اولین پسر تاجر ژان ژاک دونان در خانواده ای کاملاً مومن و کالونیست که در الجزایر و تونس فرانسه دارای منافع تجاری بودند، متولد شد. خانواده او نفوذ قابل توجهی در جامعه ژنو داشتند. پدر و مادرش بر ارزش های مددکاری اجتماعی تاکید داشتند.

دونان در دوره بیداری مذهبی معروف به راویل بزرگ شد و در سن ۱۸ سالگی به انجمن صدقه ی ژنو پیوست. در سال بعد، همراه با دوستانش، به اصطلاح «انجمن پنج شنبه» را تأسیس کرد، گروهی از مردان جوان آزاد که برای مطالعه و خواندن کتاب مقدس، کتب تاریخی و... برای زندانیان در زندان ژنو و کمک به فقرا گرد هم می آمدند و او بیشتر اوقات فراغت خود را به کار اجتماعی و ملاقات با زندان می گذراند. در ۳۰ نوامبر ۱۸۵۲، او به همراه دوستانش تشکیلات YMCA را در ژنو تأسیس کرد.

در سال ۱۸۴۹، در سن ۲۱ سالگی، دونان به دلیل نمرات ضعیف، کالج ژنو را ترک و در شرکت صرافی Lullin et Sautter شروع به کارآموزی کرد. پس از پایان موفقیت آمیز آن کارآموزی، به عنوان کارمند بانک شروع به کار کرد.

رفتن به الجزایر

وقتی دونان بیست و شش ساله بود، به عنوان نماینده Compagnie genevoise des Colonies de Sétif در شمال آفریقا و سیسیل وارد دنیای تجارت شد. در سال ۱۸۵۳، دونان به منظور شرکت در یک مأموریت به "مستعمرات ستیف" (Compagnie genevoise des Colonies de Sétif) از الجزایر، تونس و سیسیل بازدید کرد. علیرغم تجربه ی کم، او با موفقیت این وظیفه را انجام داد. او با الهام از این سفر، اولین کتاب خود را با عنوان گزارشی از سلطنت در تونس در سال ۱۸۵۸ منتشر کرد. (Notice sur la Régence de Tunis) که بیشتر مشاهدات سفرش را تشکیل می داد، فصلی از این کتاب با عنوان L'Esclavage chez les musulmans et aux États-Unis d'Amérique مربوط به برده داری در کشورهای تونس و الجزایر و در ایالات متحده آمریکا بود.

دونان پس از گذراندن یک دوره کارآموزی، تجارت خود را تحت عنوان Mons-Gémila Mills در الجزایر (در نهایت ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ فرانک) با بهره برداری از یک زمین بزرگ شروع کرد. این زمین در الجزایر (تحت استعمار فرانسه) به وی

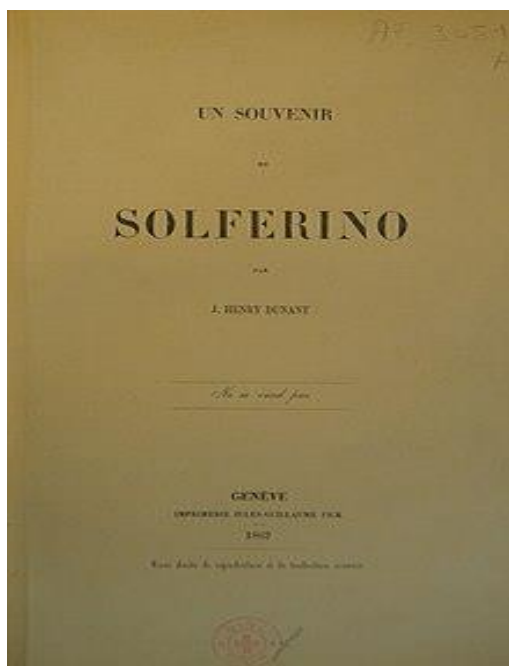
اعطا شده بود. او یک شرکت کشت و صنعت به نام شرکت مالی و صنعتی (Mons-Djémila Mills Société financière et industrielle des Moulins des Mons-Djémila) تاسیس کرد اما نتوانست امتیاز زمین و آب را که برای فعالیت بسیار ضروری بود، دریافت کند و مقامات استعماری همکاری خوبی با او نداشتند. پس از سفر به تونس، او به ژنو بازگشت و در آنجا تصمیم گرفت به ناپلئون سوم نزدیک شود تا سند تجاری مورد نیاز خود را به دست آورد. در نتیجه، در سال ۱۸۵۹، دونان تصمیم گرفت مستقیماً به امپراتور فرانسه ناپلئون سوم، که در آن زمان با ارتش خود در لمباردی بود، شکایت کند. فرانسه در کنار پیمونت-ساردینیا علیه اتریش در جنگ اتریش و ساردین می جنگید. مقر ناپلئون در شهر کوچک سولفرینو solferino قرار داشت. پس دونان به سولفرینو رفت تا شخصاً با ناپلئون ملاقات کند.

نبرد سولفرینو

نبرد سولفرینو، ژوئن ۱۸۵۹

دونان در غروب ۲۴ ژوئن ۱۸۵۹ به سولفرینو رسید تا ناپلئون سوم را در مورد موضوع تجاری اش ملاقات کند، در همان روزی که دو طرف نیروهای فرانسوی-ساردینی با نیروهای اتریشی در نزدیکی شهر کوچک سولفرینو در شمال ایتالیا درگیر شدند. در غروب نبرد، دونان به روستای کاستیلیونه رسید، جایی که بیش از ۹۰۰۰ مجروح در آن پناه گرفته و هزاران نفر بدون مراقبت در کلیسای اصلی Chiesa Maggiore، رها شده بودند. چندین روز دونان و زنان محلی به آنها رسیدگی می کردند. دونان ابتکار عمل را برای سازماندهی جمعیت غیرنظامی، به ویژه زنان و دختران، برای ارائه کمک به سربازان مجروح و بیمار به دست گرفت و به ساخت بیمارستان های موقت کمک کرد، دونان تا ۲۷ ژوئن در کاستیلیونه ماند و مردم را متقاعد کرد تا به مجروحان بدون توجه به طرف خود در درگیری، طبق شعار "Tutti fratelli" (همه با هم، برادرند) که توسط زنان شهر مجاور Castiglione delle Stiviere ابداع شده بود، خدمات رسانی کنند. او همچنین موفق شد پزشکان اتریشی که اسیر فرانسوی ها و انگلیسی ها بودند را آزاد کند و سپس دوباره به راه افتاد و در ۱۱ ژوئیه به ژنو بازگشت. او گرفتار مشکلات مالی بود، اما نتوانست آنچه را دیده بود فراموش کند و در سال ۱۸۶۲ اثری با عنوان خاطره ای از سولفرینو منتشر کرد

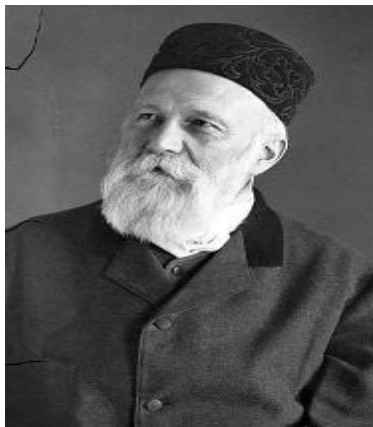
جلد اصلی A Memory of Solferino

پس از بازگشت به ژنو در اوایل ماه ژوئیه، دونان که از رنج مجروحان و عدم مراقبت از آنها وحشت زده شده بود، تصمیم گرفت تجربیات خود را در کتاب خاطره ای از سولفرینو ثبت کند. کتابی درباره تجربیات خود که آن را *Un Souvenir de Solferino* (یک خاطره از سولفرینو) نامید، که در سال ۱۸۶۲ در تیراژ ۱۶۰۰ نسخه با هزینه شخصی دونان منتشر شد، او در این کتاب، به نبرد، میدان نبرد پس از جنگ، هزینه های و شرایط آشفته پس از آن «بی نظمی آشفته، ناامیدی وصف ناپذیر، و بدبختی از هر نوع» و داستان اصلی تلاش برای مراقبت از مجروحان در شهر کوچک کاستیلیونه و یک طرح و ایده به منظور ایجاد یک سازمان بی طرف برای مراقبت از سربازان مجروحان جنگ ها بدون تبعیض پرداخته بود. او این کتاب را بین بسیاری از شخصیت های برجسته سیاسی و نظامی در اروپا توزیع کرد.

دونان همچنین شروع به سفر در اروپا برای ترویج ایده های خود کرد. کتاب هنری دونان موفقیت بزرگی بود. این کتاب تقریباً به تمام زبان های اروپایی ترجمه شد و توسط تأثیرگذارترین افراد زمان خود از جمله گوستاو مومینر، شهروند ژنو، وکیل و رئیس یک موسسه خیریه محلی، انجمن رفاه عمومی ژنو، مورد استقبال قرار گرفت در ۹ فوریه ۱۸۶۳، او نتایج کار دونان را به جامعه خود ارائه کرد و کمیته ای پنج نفره برای مطالعه ی پیشنهادات نویسنده ایجاد کرد. توصیه های دونان توسط اعضا کمیته مورد بررسی و ارزیابی مثبت قرار گرفت. آنها یک کمیته پنج نفره برای پیگیری بیشتر امکان اجرای آنها ایجاد کردند این کمیته که متشکل از مومینر، دونان، ژنرال گیوم هانری دوفور، دکتر لوئیس آپیا و دکتر تئودور ماونوار بود، در ۱۷ فوریه ۱۸۶۳، Société genevoise d'utilite publique [انجمن رفاه عمومی ژنو] کمیته ای پنج نفره از جمله

دونان را برای بررسی امکان اجرای این طرح منصوب کرد. در ابتدا کمیته بین‌المللی امداد به مجروحان نامیده می‌شد. با این حال، به زودی به عنوان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ (ICRC) شناخته شد.

دونان پس از تاسیس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ

سال های ۱۸۵۹-۱۸۶۷ برای هانری دونان سال های سختی بود بود. در سال ۱۸۶۷ شرکت دونان ورشکست شد. امتیاز حق آب و زمین به وی اعطا نشد و شرکت وی در شمال آفریقا دچار سوءمدیریت شده بود و خود دونان تمام توجه خود را بر اهداف بشردوستانه متمرکز کرده بود، نه بر روی سرمایه گذاری های تجاری. پس از فاجعه ورشکستگی او که بسیاری از دوستانش را در ژنو درگیر کرد، دونان دیگر در جامعه ژنو مورد حمایت و استقبال قرار نگرفت. در عرض چند سال او به معنای واقعی کلمه در سطح یک متکدی و گدا زندگی می کرد. زمان هایی بود که فقط یک تکه کوچک نان خشک را بعنوان شام می خورد، کت رنگ و رو رفته اش را با جوهر سیاه می کرد، یقه ی چرکینش را با گچ سفید می کرد، و در خیابان می خوابید.

برای حدود بیست سال یعنی تا سال ۱۸۹۵، دونان در تنهایی مطلق بود. پس از اقامت های کوتاه در مکان های مختلف، در هایدن، روستای کوچکی در سوئیس ساکن شد. در اینجا معلم دهکده ای به نام ویلهلم سوندرگر او را در سال ۱۸۹۰ پیدا کرد و به جهان اطلاع داد که دونان زنده است، اما جهان توجه چندانی به آن نکرد. از آنجا که دونان بیمار بود، در سال ۱۸۹۲ به آسایشگاهی در هایدن منتقل شده بود. و اینجا، در اتاق شماره ۱۲ این آسایشگاه، هجده سال از عمرش را به عنوان یک ناشناس گذراند. پس از سال ۱۸۹۵، زمانی که بار دیگر مشهور شد، جهان جوایزی را برای او تدارک دید.

با وجود جوایز و افتخارات فراوان، دونان از اتاق شماره ۱۲ در نقاهتگاهش تکان نخورد. پس از مرگ او، حتی مراسم رسمی خاکسپاری و عزاداری برای او برگزار نشد.

دونان هیچ یک از جوایزی را که دریافت کرده بود، خرج نکرده بود. او میراث هایی را به کسانی که در بیمارستان دهکده از او مراقبت کرده بودند به ارث گذاشت، «تختی رایگان» که در اختیار فقیرترین بیماران در میان مردم روستا قرار می گرفت را وقف کرد، و باقیمانده جوایز خود را به شرکت های بشردوستانه در نروژ و سوئیس واگذار کرد، وجوه باقی مانده به طلبکاران او پرداخت شد و تا حدی بدهی او را پوشش داد. ناتوانی او در پاک کردن کامل بدهی هایش تا زمان مرگش بار بزرگی بر دوش او بود. دونان در سال ۱۹۱۰ درگذشت.

دوره ی فراموشی شده هانری دونان

تجارت دونان در الجزایر آسیب دیده بود. در آوریل ۱۸۶۷، ورشکستگی شرکت مالی *Crédit Genevois* منجر به رسوایی دونان و اعلام ورشکستگی او شد. نارضایتی اجتماعی در ژنو، شهری که عمیقاً در سنت‌های کالوینیسم ریشه دارد، همچنین به درخواست‌هایی منجر شد که او خود را از کمیته بین‌المللی جدا کند. قبلاً در ۲۵ اوت ۱۸۶۷، او از سمت عالی خود استعفا داده بود و در ۸ سپتامبر ۱۸۶۷، به طور کامل از کمیته برکنار شد. دونان در ۱۷ اوت ۱۸۶۸ توسط دادگاه تجارت ژنو به دلیل اعمال فریبکارانه و ورشکستگی محکوم شد. خانواده و بسیاری از دوستانش نیز به دلیل سرمایه‌گذاری در شرکت وی، به شدت تحت تاثیر سقوط و ورشکستگی شرکت او قرار گرفتند.

در فوریه ۱۸۶۸، مادر دونان درگذشت. بعداً در همان سال او از YMCA که بنیانگذارش در ژنو بود، اخراج شد، اعضای گروه احساس کردند شکست تجاری او، گروه را آلوده کرده است. در مارس ۱۸۶۷، او شهر زادگاهش ژنو را ترک کرد و تا آخر عمر دیگر به ژنو بازنگشت. سال‌ها سرگردانی و فقر مطلق برای دونان سرنوشت او بود. او با پای پیاده در به آلمان و ایتالیا سفر کرد و با کمک چند خیریه و مهمان‌نوازی دوستانش زندگی کرد.

سپس دونان به پاریس نقل مکان و در آنجا در شرایط نامطلوبی زندگی کرد. با این حال، او همچنان به دنبال ایده‌ها و برنامه‌های انسان‌دوستانه‌ی خود بود. در طول جنگ فرانسه و پروس (۱۸۷۱-۱۸۷۰)، او انجمن امداد مشترک (*Allgemeine Fürsorgegesellschaft*) و کمی پس از آن اتحاد مشترک برای نظم و تمدن (*Allgemeine Allianz*) (*für Ordnung und Zivilisation*) را تأسیس کرد.

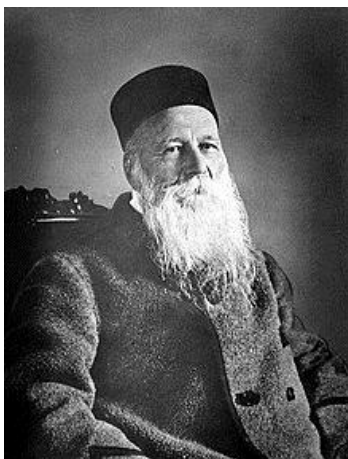
نیم تنه موبنیر (سمت چپ) و دونان در سرسرای مقر کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در ژنو، با نگاه کردن به هم

در ادامه پیگیری و دفاع از ایده های خود، او بیشتر از وضعیت شخصی و درآمد خود غافل شد و بیشتر در بدهی فرو رفت و از آشنایانش دوری گزید. علیرغم عضویت افتخاری در جمعیت های ملی صلیب سرخ اتریش، هلند، سوئد، پروس و اسپانیا، او در گفتمان های رسمی نهضت صلیب سرخ حتی در حالی که نهضت به سرعت در حال گسترش به کشورهای جدید بود، تقریباً فراموش شد. او در فقر زندگی کرد و بین سال های ۱۸۷۴ و ۱۸۸۶ به مکان های مختلفی از جمله اشتوتگارت، رم، کورفو، بازل و کارل سرویه رفت. در سال ۱۸۸۷ در حالی که در لندن زندگی می کرد، شروع به دریافت کمک مالی ماهانه از برخی از اعضای دور خانواده خود کرد. این کمک های مالی به او این امکان را داد تا حدودی زندگی بهتری نسبت به قبل داشته باشد و در ماه جولای به هایدن نقل مکان کرد و بقیه عمر خود را در آنجا گذراند و پس از ۳۰ آوریل ۱۸۹۲ در بیمارستان و آسایشگاهی به سرپرستی دکتر هرمان آلتز زندگی کرد.

بازگشت به حافظه عمومی

زمانی که او در آسایشگاه محلی در روستای هایدن سوئیس مشرف به دریاچه کنستانس زندگی می کرد، در سپتامبر ۱۸۹۵، گئورگ بامبرگر، سردبیر روزنامه سنت گال Die Ostschweiz، مقاله ای در مورد بنیانگذار صلیب سرخ نوشت که یک ماه قبل در جریان پیاده روی در هایدن با او ملاقات و گفتگو کرده بود. مقاله ای با عنوان «هانری دونان، بنیانگذار صلیب سرخ» که در مجله مصور آلمانی Über Land und Meer منتشر شد و این مقاله ظرف چند روز در سایر نشریات در سراسر اروپا تجدید چاپ شد. این مقاله مورد توجه قرار گرفت پیام های همدردی از سراسر جهان به دونان رسید. یک شبه او یک بار دیگر مشهور و مورد افتخار قرار گرفت. او جایزه بینه فنت سوئیس و یادداشتی را از پاپ لئو سیزدهم دریافت کرد. به دلیل حمایت ماریا فئودورونا، بیوه ی تزار روسیه و سایر کمک های مالی، وضعیت مالی او به طرز چشمگیری بهبود یافت.

جایزه ی صلح نوبل

دونان در سال ۱۹۰۱

در سال ۱۹۰۱، دونان اولین جایزه صلح نوبل را به خاطر نقشش در تأسیس جنبش بین المللی صلیب سرخ و آغاز کنوانسیون ژنو دریافت کرد. این جایزه به طور مشترک به فردریک پاسی صلح طلب فرانسوی، بنیانگذار و فعال لیگ صلح و هانری دونان برای تلاش در مسیر اتحاد و نظم و تمدن جهانی اهدا شد. تبریک رسمی که او از کمیته بین المللی دریافت کرد در نهایت نشان دهنده احیای شهرت دونان بود.

متن تبریک:

"هیچ مردی بیش از این سزاوار این افتخار نیست، زیرا این شما بودید که چهل سال پیش اساس سازمانی بین المللی را برای کمک به مجروحان در میدان جنگ پیاده کردید. بدون شما، صلیب سرخ، عالی ترین دستاورد بشر دوستانه قرن نوزدهم، احتمالاً هرگز ایجاد نمی شد."

کمیته نوبل با تقسیم جایزه بین پاسی، یک صلح طلب و دونان، یک انسان دوست، سابقه ای را برای شرایط انتخاب جایزه صلح نوبل ایجاد کرد که پیامدهای مهمی در سال های بعد داشت.

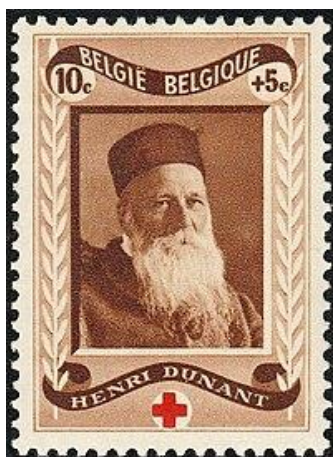
مرگ و میراث هانری دونان

در میان اعطای چندین جایزه دیگر در سال های بعد، می توان به اعطای مدرک دکترای افتخاری در سال ۱۹۰۳ به دونان توسط دانشکده پزشکی دانشگاه هایدلبرگ اشاره کرد. اما او تا زمان مرگش در خانه سالمندان در هایدن زندگی کرد. او در سال های پایانی زندگی خود از افسردگی و پارانویا و بدگمانی در مورد تعقیب طلبکاران و موینیر رنج می برد. حتی روزهایی بود که دونان اصرار داشت که سرآشپز سرای سالمندان، ابتدا غذای او را جلوی چشمش بچشد تا از او در برابر مسمومیت احتمالی محافظت کند. او در ۳۰ اکتبر ۱۹۱۰ درگذشت و آخرین سخنان او این بود: **"انسانیت کجا رفته است؟"**

آرامگاه هانری دونان

روز تولد او، ۸ ماه می میلادی، به عنوان روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر جشن گرفته می شود. خانه سالمندان سابق در هایدن اکنون موزه هنری دونان را در خود جای داده است. در ژنو و سایر مکان ها خیابان ها، میدان ها و مدارس متعددی به نام او وجود دارد. مدال هانری دونان که هر دو سال یک بار توسط کمیسیون دائمی نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر اعطا می شود، بالاترین و عالی ترین نشان نهضت است.

هانری دونان در سال ۱۹۳۹ با تمبر پستی بلژیک تجلیل شد که به تأمین بودجه به صلیب سرخ کمک کرد.

سکه ۲۰ فرانکی سوئیس که به مناسبت یکصدمین سالگرد مرگ دونان ضرب شد

برای کسب اطلاعات بیشتر می توانید به کتاب ها و منابع زیر مراجعه نمایید:

- Henry Dunant: Red on the Cross (fr. Henry Dunant: Rouge sur la Croix), 2006. French/Swiss/Austria co-production starring Thomas Jouannet written by Claude-Michel Rome directed by Dominique Othenin-Girard
- Man to Men (fr. D'homme à hommes) a 1948 French - Swiss historical drama film directed by Christian-Jaque and starring Jean-Louis Barrault , Bernard Blier and Hélène Perdrière .
- Durand, Roger: "A Frenchman at heart, Henry Dunant's passion for his new homeland" in Durand Roger/Dunant Christiane: "Henry Dunant citizen of Culoz, French at heart". Henry Dunant Society and Ville de Culoz, 2003
- Jean de Senarclens: Henry Dunant in German, French and Italian in the online Historical Dictionary of Switzerland, 24 November 2014.
- "Culoz Town Hall – Famous people" . www.culoz.fr . *Archived from the original on April 5, 2015* . Retrieved March 21, 2018 .
- Jump up to:^a ^b Abrams, Irwin (2001). The Nobel Peace Prize and the Laureates: An Illustrated Biographical History. Science History Publications.
- Heudtlass, Willy (June 1964). "J. Henry Dunant and the events leading to the award of the first Nobel Peace Prize" (PDF). International Review of the Red Cross. 4 (39) 2022.
- Oscar Riddle (2007). The Unleashing of Evolutionary Thought. Vantage Press, Inc. p. 343. ISBN 978-0533155972. The first Nobel Peace Prize went, in 1901, to Henri Dunant. Dunant was the founder of the Red Cross, but he could not become its first elective head–so it is widely believed–because of his agnostic views.
- "National Map 1:25 000" (Map). Dunantspitze. 1:25'000. National Map 1:25 000: 247 sheets and 17 composites."Bern: Swiss Federal Office of Topography, swisstopo. 23 July 2014. § 1348 Zermatt.'October 2014.
- Didier Burkhalter (6 October 2014). "The Most Beautiful Mountain of Switzerland" (Presidential Speech) (in German). Bern: Swiss Federal Department for Foreign Affairs . Retrieved 7 October
- "Henry Dunan Hospital Center | Henry Dunan" . dunant.gr . Retrieved 27 November 2017 .
- Biggs, Andrew (21 April 2013). "Where the streets have strange names". Bangkok Post. Retrieved 21 August 2019.
- "Google has started rolling out a new transatlantic internet cable" . Le Monde.fr . July 30, 2020 – via Le Monde.
- "Google to build new undersea cable between US and Europe" . 01net.com . July 29, 2020.
- Dominique Othenin-Girard (director) (2006). "Henry Dunant, red on the cross" (movie) (in French). French Red Cross . Retrieved July 11, 2015 .
- Boissier, Pierre (1985), History of the International Committee of the Red Cross (in English, French, and Spanish), vol. I: From Solferino to Tsushima (2nd ed.), Geneva: International Committee of the Red Cross, ICRC, ISBN 978-2-88044-012-1, retrieved 11 July 2015
- Chaponnière, Corinne (2022), Henry Dunant, The Man of the Red Cross (hardcover ed.), London: Bloomsbury Academic, ISBN 978-1-3502-5343-8 online review

- ♦ *Dunant, Henri (1986) [originally published 1862], A Memory of Solferino (in English, French, Spanish, Arabic, and Chinese), Geneva, Switzerland: International Committee of the Red Cross, ICRC, ISBN 978-2-88145-006-8 online*
- ♦ *Masters, Peter (2008), *Chapter 8 – The Man Behind the Red Cross,"Men of Destiny* (paperback ed.), London: Wakeman Trust, ISBN 978-1-870855-55-6*
- ♦ *Moorehead, Caroline (1998), *Dunant's dream: War, Switzerland and the history of the Red Cross* (hardcover ed.), London: HarperCollins, ISBN 978-0-00-255141-0*
- ♦ The Beginnings of the Red Cross in France . Paris, Librairie Fischbacher, 1918
- ♦ Dunant, J. Henri. His manuscripts are held by the Bibliothèque publique et universitaire de Genève
- ♦ Dunant, J. Henry, *A Memory of Solferino*. London, Cassell, 1947. A translation from the French of the first edition of *Un Souvenir de Solférino*, published in 1862. The author published the original as «J. Henry Dunant», although he is usually referred to as «Henri Dunant».
- ♦ Gagnebin, Bernard, “The Role of Henry Dunant during the War of 1870 and the Siege of Paris”, bound separately but originally published in International Review of the Red Cross (April, 1953).
- ♦ Gigon, Fernand, *The Epic of the Red Cross or the Knight Errant of Charity*, translated from the French by Gerald Griffin. London, Jarrolds, 1946.
- ♦ Gumpert, Martin, *Dunant: The Story of the Red Cross*. New York, Oxford University Press, 1938
- ♦ Hart, Ellen, *Man Born to Live: Life and Work of Henry Dunant, Founder of the Red Cross*. London, Gollancz, 1953
- ♦ *Tribute to Henry Dunant* . Geneva, 1963
- ♦ Huber, Max, «Henry Dunant», in *Revue internationale de la Croix-Rouge*, 484 (avril, 1959) 167-173. A translation of a brief sketch originally published in German in 1928
- ♦ Henttlass, Willy, “Henry Dunant: Life and Work,” in *Solferino* , pp. 37-84. Essen Cityban, Schiller, 1959

German booksedit

- ♦ *Hasler, Eveline (2010), The Time Traveler. The story of a person whose visions went far beyond his time (novel) (in German) (4th ed.), Germany: dtv, ISBN 978-3-423-13073-8, archived from the original on 12 July 2015*
- ♦ *Gumpert, Martin (1938), *Dunant. The Novel of the Red Cross* (in German), Frankfurt: Fischer Taschenbuch Verlag*
- ♦ *Heudtlass, Willy; Walter Gruber (1985), *Jean Henry Dunant. Founder of the Red Cross, originator of the Geneva Convention* (in German) (4th ed.), Stuttgart: Kohlhammer Verlag , ISBN 978-3-17-008670-8*